

Ο π. Ιωάννης Χρυσαιγής για την Αγία και Μεγάλη Σύνοδο και το Οικολογικό Ζήτημα

Ορθοδοξία / Η Ορθοδοξία στον κόσμο

Ηρακλής Αθ. Φίλιος, Βαλκανιολόγος- Θεολόγος, Κληρικός της Ι.Μ. Σταγών & Μετεώρων

(Προηγούμενη δημοσίευση: <https://www.pemptousia.gr/?p=179139>)

ΗΡΑΚΛΗΣ ΦΙΛΙΟΣ: Αγία και Μεγάλη Σύνοδος. Υπενθυμίζω στους αναγνώστες πως ο ίδιος διατελέσατε Διευθυντής Τύπου του Οικουμενικού Πατριαρχείου στην Αγία και Μεγάλη Σύνοδο του 2016 και υπήρξατε ο βασικός κορμός αυτής, σε επίπεδο οργάνωσης για το Οικουμενικό μας Πατριαρχείο. Στην πράξη ποια είναι τα οφέλη της Αγίας και Μεγάλης Συνόδου που έχουν αποκομισθεί; Υπάρχει στα σχέδια του Οικουμενικού Πατριαρχείου η οργάνωση μιας άλλης Συνόδου μετά από χρόνια;

Π. ΙΩΑΝΝΗΣ ΧΡΥΣΑΥΓΗΣ: Η Αγία και Μεγάλη Σύνοδος ήταν τελικά μια αξιολόγηση και την ίδια ώρα μια αντανάκλαση της στάσης και κατάστασης των διαφόρων Ορθοδόξων Εκκλησιών, τουλάχιστον σ' αυτή την περίοδο, όσον αφορά τις σχέσεις τους η μία με την άλλη καθώς επίσης και τις σχέσεις τους με τον υπόλοιπο κόσμο. Κατά την προετοιμασία όπως και κατά τη διάρκεια της συνόδου, πιστεύω ότι η καθεμία χωριστά από τις αυτοκέφαλες εκκλησίες ανταποκρίθηκαν ουσιαστικά και αντέδρασαν σύμφωνα με το πού βρίσκονταν οι σχέσεις τους μεταξύ τους καθώς και με τον υπόλοιπο κόσμο. Αλλά και μετά την σύνοδο, μέχρι σήμερα, η συμπεριφορά και οι προτεραιότητες τους μοιάζουν πάλι με καθρέφτη που αντανακλά τις σχέσεις μεταξύ τους και με τον υπόλοιπο κόσμο.

Για μένα το θέμα είναι τόσο απλό. Γιατί πιστεύω ότι η εκκλησία καλείται να είναι ανοιχτή και να επικοινωνεί – τελικά να διαλεχθεί και μεταμορφωθεί – με όλο τον κόσμο. Οποιαδήποτε άλλη διάθεση ή συμπεριφορά αποτελεί μονάχα μία καρικατούρα της εκκλησίας – είτε πρόκειται για κάποια απαράδεκτη πολιτική αντιπαλότητα και εδαφικό ανταγωνισμό, είτε πάλι αποτελείται από σκανδαλώδεις διασπάσεις και διαιρέσεις σχετικά με τυχόν εκλογές και διορισμούς, είτε ακόμα και αν περιορίζεται σε επιδεικτικούς εορτασμούς και επετείους. Έχουμε δυστυχώς δημιουργήσει τόσα πολλά «είδωλα» στην εκκλησία, εξασφαλίζοντας συνάμα για τον εαυτό μας και τους ομόδοξους μας κάποια αποκλειστική ανωτερότητα έναντι των άλλων (άλλων ομολογιών και άλλων θρησκειών, ή άλλων πολιτισμών και άλλων εθνοτήτων) και προτιμώντας να καταδικάζουμε τους άλλους παρά να διορθώνουμε τον εαυτό μας, έτσι ώστε να έχουμε πλέον αποσυνδέσει την εκκλησία από τον καρδιακό παλμό του κόσμου.

Η ζωτικής σημασίας ερώτηση για μένα είναι πόσο στ' αλήθεια πρόθυμες είναι οι εκκλησίες μας - οι τοπικές εκκλησίες καθώς επίσης οι εκκλησίες που αντιμετωπίζουν μια πιά παγκόσμια, πλουραλιστική πραγματικότητα, στην διασπορά δηλαδή όσο και στις μητέρες εκκλησίες - να ξεπεράσουν την αλαζονεία (για χάρη της προώθησης της συντριβής) και τον εθνοκεντρισμό (για την προώθηση της συνοδικότητας) ώστε να ανακαλέσουμε και να συνειδητοποιήσουμε (στην πεποίθηση μας όσο και στην πράξη μας) ότι είμαστε μια ενωμένη εκκλησία; Η θεμελιώδης λοιπόν ερώτηση, θα 'λεγα, είναι πού βρίσκονται οι προτεραιότητές μας σε σχέση με την υπηρεσία του πλησίον και την διακονία του λαού του Θεού; Εάν όμως οι εκκλησιαστικοί μας ταγοί δεν επιδιώκουν συνεχώς μια τέτοια συμφιλίωση, συλλογικότητα και συνοδικότητα, τότε πώς είναι άραγε δυνατόν να κηρύττουν ταπείνωση και αγάπη; Η αλήθεια είναι ότι χρειαζόμαστε πολλούς περισσότερους επισκόπους, πολλούς περισσότερους θεολόγους και πολλούς περισσότερους πιστούς με συνείδηση συγχωρητικότητας εάν φιλοδοξούμε να επιτευχθεί κάποτε θεσμικά ο στόχος της συνοδικότητας.

ΗΡΑΚΛΗΣ ΦΙΛΙΟΣ: Στη Βόννη της Γερμανίας πραγματοποιήθηκε από τις 6 - 17 Νοεμβρίου η 23η Σύνοδος της Διάσκεψης των Ηνωμένων Εθνών για την κλιματική αλλαγή. Ο κ.κ. Βαρθολομαίος απέστειλε μήνυμα στους συμμετέχοντες. Σε ένα σημείο της επιστολής αναφέρει πως «το Οικουμενικό Πατριαρχείο έκανε εν προκειμένω εντονότερη τη συμμετοχή και την επιρροή του στους θρησκευτικούς, επιστημονικούς και πολιτικούς κύκλους». Με ποιους τρόπους το Οικουμενικό Πατριαρχείο επηρέασε και επηρεάζει την παγκόσμια σκηνή στο φλέγον αυτό ζήτημα;

Π. ΙΩΑΝΝΗΣ ΧΡΥΣΑΥΓΗΣ: Το Οικουμενικό Πατριαρχείο έχει υπογραμμίσει την ευθύνη των πιστών για την διατήρηση του φυσικού περιβάλλοντος για αρκετές δεκαετίες τώρα, από την πατριαρχική θητεία μάλιστα του αείμνηστου Πατριάρχη Δημητρίου. Αυτή η ανησυχία δεν είναι πρωτίστως πολιτικού ή κοσμικού χαρακτήρα. Στην πραγματικότητα βρίσκεται στην καρδιά της Αγίας Γραφής και της Ορθόδοξης Θεολογίας μας, της Θείας Λειτουργίας καθώς και της Πατερικής Πνευματικότητας. Ο φυσικός κόσμος τον οποίο μοιραζόμαστε - το έδαφος δηλαδή που στεκόμαστε, ο αέρας που αναπνέουμε, και το νερό που γεύομαστε - μας ενώνει με ένα από και βαθύ τρόπο με τον συνάνθρωπο μας, με τον πλανήτη μας και με τον Δημιουργό μας. Έστω και αν δεν το αντιλαμβανόμαστε (έστω ακόμη και αν κάποτε δεν μας αρέσει), υπάρχει ωστόσο μια ομοιότητα - για να μην πω «ομοουσιότητα» - ανάμεσα στους ανθρώπους που πλάσθηκαν «κατ' εικόνα Θεού» και στην υπόλοιπη δημιουργία που πλάσθηκε «εκ του μηδενός». Όπως λοιπόν

ομολογούμε ότι ο Υιός και Λόγος του Θεού είναι «μία ουσία» με τον Πατέρα, θα 'πρεπε επίσης να θυμόμαστε (με ταπείνωση και ρεαλισμό) ότι κι εμείς οι ίδιοι αποτελούμε τελικά «μία ουσία» με ολόκληρη την κτίση.

Αλλά ακόμη και πέρα από την αλήθεια αυτή, την οποία συνηθίζω να αποκαλώ «η αλήθεια της έκτης μέρας της δημιουργίας», παρ' όλες τις θρησκευτικές και φυλετικές διαφορές που μας χωρίζουν ως ανθρώπινα όντα, η γη παρέχει μία βάση αλληλεγγύης και ένα έδαφος αρμονίας ανάμεσα σ' όλους τους ανθρώπους, όλα τα δημιουργήματα και όλα τα όντα. Η αλήθεια αυτή είναι πολύ μεγαλύτερη από οποιαδήποτε μεμονωμένη ομολογία ή θρησκεία, όπως επίσης κι ο κόσμος είναι πολύ μεγαλύτερος από οποιοδήποτε μεμονωμένο πολιτισμό ή έθνος, αλλά και ο πλανήτης είναι πολύ μεγαλύτερος από οποιαδήποτε προσωπική φιλοδοξία ή επιχειρηματική προσπάθεια. Παρ' όλα αυτά, όποτε περιορίζουμε την ζωή – είτε την πολιτική ή οικονομική, είτε την όποια θρησκευτική ή ομολογιακή – στους μηδαμινούς εαυτούς μας και τα στενά μας συμφέροντα, εν τέλει παραμελούμε την ουσιαστική κλήση και πρωταρχική ευθύνη μας να μεταμορφώσουμε ολόκληρη την δημιουργία και την φύση σαν «μεσίτες», όπως τονίζει ο άγιος Μάξιμος ο Ομολογητής τον 7^ο αιώνα, ανάμεσα στον παράδεισο και στην γη, ούτως ώστε τελικά να μεταφράσουμε την Κυριακή Προσευχή στην καθημερινή μας εμπειρία και να μεταφέρουμε το θέλημα του Θεού «ως εν ουρανών και επί της γής».

Αυτή είναι η ουσία του οικολογικού μηνύματος που διακηρύσσεται επί δεκαετίες τώρα από τον Οικουμενικό Πατριάρχη κ.κ. Βαρθολομαίο. Ότι δηλαδή η σχέση μας με τον κόσμο προσδιορίζει την σχέση μας με τον παράδεισο. Ότι ο τρόπος με τον οποίο χειριζόμαστε το περιβάλλον αντανακλά τον τρόπο με τον οποίο αναπέμπουμε δόξα τώ Θεώ. Και ότι το να πατάμε με ευαισθησία στον πλανήτη και το να γονατίζουμε με ευλάβεια στην εκκλησία είναι στο κάτω-κάτω ταυτόσημα και ισάξια.

(Συνεχίζεται)

<http://bit.ly/2AWllw0>